

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСАМИ ТА ДІЯЛЬНІСТЮ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

УДК 336.717

Черкасова С. В.,

ORCID ID: 0000-003-1956-4992, Researcher ID: F-5490-2019,

д.е.н., проф. завідувач кафедри фінансів, кредиту та страхування, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів,

Дмитрига Т. О.,

магістрант, Львівський торговельно-економічний університет, м. Львів

РОЗВИТОК БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ ЯК МЕХАНІЗМУ ФІНАНСУВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Анотація. У статті визначені тенденції розвитку банківського кредитування в Україні у 2013-2017 рр. Зазначено, що повільні темпи зростання банківського кредитного портфеля призвели до зменшення вагомості банківського кредитування у фінансуванні економічного зростання. Відзначені недостатні обсяги банківського кредитування споживчих потреб населення. Незначною є роль вітчизняних банків у фінансуванні капітальних інвестицій. Авторами запропоновані заходи щодо активізації банківського кредитування в країні для підвищення його ролі у процесах фінансування економічного зростання. Серед них: збільшення обсягів кредитування підприємств реального сектора економіки та інноваційних підприємств, малого та середнього бізнесу, здешевлення кредитів за рахунок податкових пільг та створення фондів гарантування повернення позик на засадах державно-приватного партнерства.

Ключові слова: кредит, банк, банківське кредитування, кредитний портфель, кредитний механізм фінансування економічного зростання.

Cherkasova S. V.,

ORCID ID: 0000-003-1956-4992, Researcher ID: F-5490-2019,

Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Finance, Credit and Insurance, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

Dmutruga T. O.,

Master's degree student, Lviv University of Trade and Economics, Lviv

DEVELOPMENT OF BANK LENDING AS A MECHANISM FOR ECONOMIC GROWTH FINANCING

Abstract. The article determines the tendencies of bank lending development in Ukraine in 2013-2017. It is noted that slow growth rates of the bank loan portfolio led to decrease of significance of bank lending in economic growth financing. The insufficient amounts of bank lending for consumer needs is highlighted. The role of domestic banks in financing capital investments is insignificant. The authors proposed measures to enhance bank lending in the country in order to increase its role in the processes of economic growth financing. Among them: an increase in lending to enterprises operating in the real sector of the economy and to innovative enterprises, small and medium-sized businesses as well as loans cheapening at the expense of tax privileges and the creation of funds to guarantee the repayment of loans on the basis of public-private partnership.

Key words: credit, bank, bank lending, loan portfolio, credit mechanism of economic growth financing

DOI: <https://doi.org/10.36477/2522-1205-2019-57-19>

Постановка проблеми. Необхідною умовою економічного зростання є достатній обсяг фінансових ресурсів, що використовуються суб'єктами господарювання для забезпечення розширеного відтворення. В системі фінансування економічного зростання окремо розглядають такі найбільш важливі механізми, як бюджетне фінансування, банківське кредитування та залучення фінансових ресурсів за допомогою випуску цінних паперів. В українських реаліях в умовах дефіцитності бюджетних коштів і недостатнього розвитку фондового ринку банківському кредитуванню відводиться особливо важлива роль в цих процесах. Важливість банківського кредитування зумовлена ще й тим, що фінансове посередництво в Україні сформоване за банкоцентричною моделлю, за якої банкам належить головна роль у залученні, акумуляції та перерозподілі вільних капіталів.

Втім, як засвідчує практика, вітчизняні банки не виконують в повній мірі завдання фінансування економічного зростання як за допомогою традиційного кредитування, так і інших механізмів надання фінансових ресурсів, що використовуються у банківській практиці. Це вимагає вивчення особливостей, тенденцій та проблем банківського кредитування на сучасному етапі розвитку економіки України та розробки рекомендацій, що дозволять активізувати кредитну діяльність банків та більш ефективно використовувати кредитний потенціал банківської системи для потреб розвитку суб'єктів економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням удосконалення практики кредитної діяльності банків приділяється особлива увага в наукових колах. Дослідження різних аспектів банківської кредитної діяльності містяться в роботах О. Вовчак [1], М. Диби [3], В. Колодізева [2], Л. Примостки [3] та ін. Більшість наукових публікацій на цю тему присвячено вивченню проблем у банківському кредитуванні з огляду на негативні наслідки системної кризи у банківській системі, недоліки застосовуваних механізмів обмеження кредитних ризиків, недосконалості державного регулювання банківської кредитної діяльності в Україні.

Проте в умовах обмеженості внутрішніх інвестиційних ресурсів для забезпечення прискорення розвитку національної економіки питання вдосконалення банківського кредитування в контексті збільшення його обсягів та підвищення ефективності не втрачають своєї актуальності і потребують подальшого дослідження.

Постановка завдання. Відповідно до обраного напрямку дослідження поставлено завдання: визначити тенденції розвитку банківської кредитної діяльності у вітчизняній практиці, оцінити вплив банківського кредитного механізму на забезпечення економічного зростання та запропонувати можливі шляхи активізації банківського кредитування в країні.

Виклад основного матеріалу дослідження. Кредитування як найбільш важливий традиційний напрям банківської діяльності на макrorівні забезпечує завдання фінансування розвитку національної економіки. Банківські установи є найбільш крупними фінансовими інститутами в складі фінан-

сової системи країни. Ними нагромаджений найбільший обсяг ресурсів, які можуть бути спрямовані через механізм банківського фінансування в інвестиційну сферу. Здійснивши залучення коштів багатьох власників заощаджень як у депозитний, так і у емісійний спосіб, банки набувають статусу колективного інвестора, який прагне найбільш ефективно розмістити залучені ресурси. Сучасна практика функціонування вітчизняного фінансового ринку дозволяє банкам здійснювати розміщення залучених ресурсів за допомогою двох основних механізмів: кредитування та придбання ефективних цінних паперів.

У сучасних реаліях кредитування залишається основним способом розміщення банківського капіталу. Вкладення коштів в інструменти фондового ринку займає другорядну роль в активних операціях вітчизняних банків, хоча останніми роками набуває більшої вагомості у банківських стратегіях. Зазвичай банківські установи активно збільшують вкладення в цінні папери у періоди зниження попиту на кредитні ресурси, і навпаки, вилучають кошти з цінних паперів, коли попит на кредити зростає.

Відносно новим напрямом діяльності банків, як відповідь на розвиток фінансової інфраструктури, є створення ними фондів колективних інвестицій та подальше їх управління. В світовій практиці досить поширеними є фонди банківського управління. Регламентація діяльності таких фондів в нашій країні забезпечується Законом України "Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії "Київміськбуд" № 1674-III від 20.04.2000 р. [4]. Банки можуть створювати дитячі фонди, пенсійні фонди пайового типу та пенсійні фонди з визначеною винагородою [4].

Законом України "Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю" № 978-IV від 19.06.2003 р. передбачена можливість для банків створювати фонди фінансування будівництва (ФФБ) та фонди операцій з нерухомістю (ФОН) [5]. У спосіб створення таких фондів банки одержали можливість залучати кошти довірительів для забезпечення фінансування спорудження об'єктів житлової чи іншої нерухомості та подальшого проведення операцій з цими об'єктами в інтересах об'єднаної групи інвесторів – учасників таких фондів. Зазначений механізм дозволяє забезпечити ефективне розміщення ресурсів банків в об'єктах нерухомості з подальшим управлінням ними. Проте такі нові напрями діяльності банків у країні залишаються ще недостатньо розвиненими, що вимагає вдосконалення основного виду їх активних операцій – кредитування.

На початок 2018 р. обсяг сукупних чистих активів банків в Україні становив 1336,4 млрд грн, а кредитного портфеля – 1036,7 млрд грн. Протягом останніх п'яти років вітчизняним банкам у сукупності вдалося лише незначно наростити обсяги активних операцій та надання кредитних послуг (рис. 1). Так, чисті активи банків за 2013-2017 рр. зросли лише на 4,5 %, а обсяг кредитного портфеля – на 13,8 %. Співвідношення активів вітчизняних банків до ВВП за п'ятирічний період знизилося з 87,8 % в 2013 р. до 44,8 % в 2017 р., а кредитного портфеля до ВВП – з 62,6 % до 34,8 %.

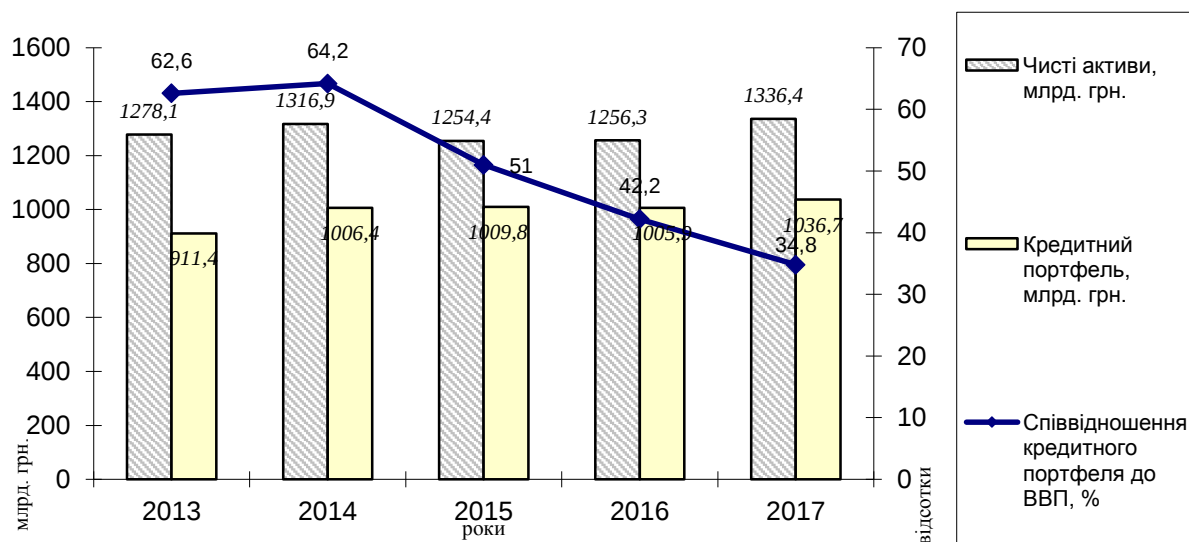

Рис. 1. Розміри сукупних чистих активів та кредитного портфеля вітчизняних банків у 2013-2017 рр. *

* Розраховано і побудовано за [6; 7]

Вартісне вираження кредитного портфеля банків в 2014-2016 рр. при достатньо високих інфляційних процесах у країні практично не змінювалось і лише за результатами 2017 р. відбулося незначне збільшення цього показника у порівнянні з попереднім роком на 3,1 %.

Порівняння річних темпів приросту ВВП країни й обсягу кредитного портфеля банків (рис. 2) дає підстави зробити висновок, що банківське кредитування мало позитивний вплив на забезпечення процесів економічного зростання лише в 2013-2014 рр., коли темпи нарощування кредитного портфеля в

річному вираженні були вищими за темпи приросту ВВП.

Починаючи з 2015 р., річні темпи зростання ВВП значно перевищують річні показники нарощування банківського кредитного портфеля, що є свідченням залучення інших джерел фінансування економічного розвитку. В 2016 р. мало місце зменшення банківського кредитного портфеля, тоді як ВВП зріс на 20,4 %. Продовження процесів зростання ВВП значно вищими темпами, ніж банківського кредитного портфеля, мало місце і в 2017 р.

Рис. 2. Річні темпи приросту ВВП і сукупного обсягу кредитного портфеля вітчизняних банків в Україні у 2011-2017 рр. *

* Розраховано за [6]

Розглянуті процеси характеризують зниження вагомості кредитної діяльності в активних операціях банків і, відповідно, зменшення впливу механізму банківського кредитування на економічне зростання. Останніми роками невикористані кредитні ресурси банки стали більш активно спрямовувати в цінні папери, сприяючи більшому поширенню фондового механізму фінансування господарської діяльності та фінансуванню дефіциту Державного бюджету за рахунок придбання ОВДП.

Дослідження структури активних операцій банківських установ країни демонструє появу тенденції до зменшення питомої ваги кредитів в їх активах з 64,7 % в 2013 р. до 56,19 % в 2017 р. і, відповідно, зростання частки інвестицій у цінні папери з 9,82 % в 2013 р. до 23,08 % в 2017 р. [6].

Спеціалізація банківських установ на вкладеннях у цінні папери є не властивою для них в більшості країн світу. В деяких країнах банкам взагалі заборонено бути учасниками фондового ринку в якості інвесторів. У нашій країні тенденція до зростання активності банків на ринку цінних паперів свідчить про відсутність належного попиту на кредитні ресурси з боку суб'єктів економіки, дорожнечу кредитів, а також наявність проблем в механізмі реалізації банківських кредитних послуг.

При загальному зростанні кредитного портфеля вітчизняних банків на 13,8 % за 2013-2017 рр. більш динамічно зростали обсяги кредитних послуг, що були надані юридичним особам (зростання становило 23,7 %), тоді як обсяги кредитування фізичних осіб за цей період зросли лише на 1,8 %.

В структурі кредитного портфеля вітчизняних банків домінуючі позиції на сьогодні займають кредити, що надані суб'єктам господарювання (рис. 3).

Проте таке співвідношення позичальників у структурі кредитного портфеля є характерним не

для всіх українських банків. Так, в структурі кредитування ПАТ "КРЕДОБАНК" частка кредитів громадянам у 2017 р. займала 41,5 % і в періоді дослідження виявила тенденцію до зростання [8]. Такий стан речей свідчить про необхідність розробки вітчизняними банками більш виваженої та продуманої кредитної політики на ринку кредитування фізичних осіб.

На сьогодні банківські кредити в цілому залишаються занадто дорогими і недоступними кредитними інструментами для населення. Цей чинник сприяє активному розвитку кредитної діяльності небанківських фінансових установ, зокрема ломбардів та кредитних фінансових компаній.

Ознакою сучасного етапу реалізації банківської кредитної діяльності є зменшення частки інвестиційних кредитів, спрямованих на фінансування капітальних вкладень у національній економіці.

При загальних процесах зростання обсягу капітальних інвестицій в національній економіці, починаючи з 2015 р., показник обсягу банківських інвестиційних кредитів не виявив тенденції до збільшення.

Найбільший обсяг банківських кредитів на фінансування інвестицій в основний капітал був досягнутий у 2013 р., становивши 40,9 млрд грн (табл. 1). За період 2014-2017 рр. значення цього показника скоротилося майже наполовину і становило в 2017 р. 21,8 млрд грн. Відповідно, частка банківських інвестиційних кредитів у структурі джерел фінансування капітальних інвестицій скоротилася з 15,3 % в 2013 р. до 5,3 % в 2017 р., тобто практично втричі. Мало місце і зниження частки інвестиційних кредитів, що мають довгостроковий характер, у кредитному портфелі вітчизняних банків з 4,5 % в 2013 р. до 2,1 % в 2017 р.

Рис. 3. Структура кредитного портфеля вітчизняних банків у 2013-2017 рр. за категоріями позичальників, % *

*Побудовано за даними [6]

Таблиця 1

Частка банківських інвестиційних кредитів у структурі джерел фінансування капітальних інвестицій в Україні у 2013-2017 рр.

Показники	Роки (станом на 31.12 відповідного року)					Темп приросту, %	
	2013	2014	2015	2016	2017	2017/2013	2017/2016
Капітальні інвестиції в національній економіці, млн грн	267728	204061,7	251154,3	326163,7	412812,7	54,2	26,6
Інвестиційні кредити банків на фінансування капітальних інвестицій, млн грн	40878,3	17992,3	18299,5	23249,5	21826,9	-46,6	- 6,1
Частка банківських кредитів в джерелах фінансування капітальних інвестицій, %	15,3	8,8	7,3	7,1	5,3	-65,4	-25,4
Частка інвестиційних кредитів в кредитному портфелі банків, %	4,5	1,8	1,8	2,3	2,1	-53,3	- 8,7

* Складено за [6; 7]

Зазначені процеси негативно характеризують розвиток банківського кредитування стосовно фінансування капітальних вкладень. В умовах пріоритетної ролі банків у фінансовій системі країни негативні тенденції у розвитку банківського кредитування суттєво обмежують обсяги інвестиційних ресурсів, необхідних для розширеного відтворення економіки, а відтак безпосередньо гальмують темпи її зростання.

Фінансування реальних інвестицій у банківській практиці в сучасних умовах продовжує скорочуватись, що вимагає від держави розробки дієвих механізмів та інструментів регулюючого впливу на банківську кредитну діяльність, що забезпечать стимулювання процесів повернення банків до активного кредитування реальних інвестицій суб'єктів економіки.

Великою проблемою, що стримує темпи розвитку вітчизняної банківської системи і кредитування, зокрема, є значний обсяг простроченої заборгованості за наданими позиками. На кінець 2017 р. загальний розмір простроченої заборгованості за наданими кредитами в банківській системі становив 595 млрд грн, або 54,5 % кредитного портфеля. У порівнянні з показником 2013 р. обсяг простроченої заборгованості за банківськими кредитами зріс у 8,5 рази. Якщо в 2013 р. лише кожний 14-й наданий кредит був простроченим, то тепер – кожний 2-й. Така ситуація породила системну кризу в банківській системі і ліквідацію близько половини функціонуючих банків у країні.

Приріст обсягу простроченої заборгованості розпочався з початку досліджуваного періоду і не припинився дотепер. Найбільший стрибок показника простроченої заборгованості за кредитами в системі відбувся протягом 2016 р. з 22,1 % на початку року до 53,7 % наприкінці року. В 2017 р. ця тенденція продовжилася, що негативно характеризує діяльність банків із відбору позичальників та управління проблемною заборгованістю.

За інформаційними матеріалами НБУ, на початок 2018 р. 51 % кредитів, наданих у національній валюті і 58,4 % в іноземній валюті, є непрацюючими, адже не використовуються за цільовим

призначенням і, відповідно, не створюють доданої вартості. Висока частка непрацюючих кредитів у банківській системі країни має негативний вплив на темпи економічного зростання та посилює кредитні ризики в діяльності банків.

На сьогодні в кредитній діяльності вітчизняних банків спостерігаються серйозні проблеми, які викликані кризовими явищами в суспільно-політичному житті країни, недосконалим менеджментом банківських кредитних операцій, прорахунками в оцінці кредитоспроможності одержувачів кредитних послуг, неефективною практикою мінімізації кредитних ризиків. Зазначені проблеми в комплексі привели до зменшення темпів нарощування обсягів банківських кредитних послуг, передусім за рахунок обмеження кредитування інвестицій в основний капітал та споживчих потреб населення. Негативний вплив на ліквідність банківських установ має суттєве збільшення частки наданих проблемних кредитів.

За підсумками 2017 р. негативний фінансовий результат в цілому по банківській системі перевищив 25 млрд грн. Головними чинниками, що зумовили його одержання, виступили значна частка прострочених та неповернених кредитів, що спричинили недержання банками передбачених процентних доходів, а також необхідність доформування останніми резервів за активними операціями. Найбільша сума збитку в періоді дослідження була одержана вітчизняними банками в 2016 р., розмір якого перевищив 158 млрд грн. До цього періоду, починаючи з 2014 р., збитки, в основному за рахунок кредитної діяльності, в банківській системі країни лише зростали.

При від'ємному фінансовому результаті у цілому по банківській системі окремі банки в Україні здійснюють прибуткову кредитну діяльність. Одним з таких банків є ПАТ "КРЕДОБАНК". При збитковій діяльності протягом 2013-2015 рр. у наступних двох роках аналізу банк вийшов із зони збитків і отримав позитивний фінансовий результат в 2016 р. у сумі 201050 тис. грн, а в 2017 р. – збільшив цей показник на 91,3 % до 384528 тис. грн (табл. 2).

Таблиця 2

**Процентні доходи, процентні витрати та результат діяльності
ПАТ “КРЕДОБАНК” у 2013-2017 рр.***

Назва показника	Роки					Темп приросту, %	
	2013	2014	2015	2016	2017	2017 /2013	2017 /2016
Процентні доходи, тис. грн – разом, з них:	419057	586521	903500	1304360	1533391	265,9	17,6
За кредитами юридичним особам	156667	283851	399259	573574	657599	319,7	14,6
За кредитами фізичним особам	98833	159093	232522	382190	593468	500,5	55,3
За кредитами банкам	1343	3572	16673	12311	6325	371,0	-48,6
Процентні витрати, тис. грн	272494	271852	342453	439713	457338	67,8	4,0
Чистий процентний дохід, тис. грн	146563	314669	561047	864647	1076053	634,2	24,4
Процентні доходи/ процентні витрати, %	53,8	115,8	163,8	196,7	235,3	337,4	19,6
Доходність портфеля, %	15,5	15,9	18,0	19,8	17,3	11,8	-12,6
Фінансовий результат, тис. грн	-330782	-285222	-85582	201050	384528	216,2	91,3

* Розраховано за [8]

Вихід на прибуткову діяльність ПАТ “КРЕДО-БАНК” було забезпечено за рахунок випереджаючого зростання процентних доходів банку у порівнянні з процентними витратами. За 2013-2017 рр. процентні доходи банку зросли на 269,5 %, тоді як процентні витрати – на 67,8 %.

Збільшення процентних доходів ПАТ “КРЕДО-БАНК” було одержано за кредитами, наданими усім категоріям позичальників, особливо значний приріст відбувся за кредитами громадянам. Значною мірою одержання позитивного фінансового результату досліджуваного банку в 2016-2017 рр. було зумовлено й більш ефективною кредитною політикою, за якої більша частина кредитів була забезпечена грошовими депозитами, об'єктами нерухомості або іншими активами.

Повільні темпи активізації банківського кредитування в країні, переважання в структурі кредитного портфеля короткотермінових кредитів, висока частка проблемних кредитів, а також високі ставки за банківськими кредитними послугами в цілому не сприяють зростанню темпів відновлення економіки та зниженню інфляції, що передусім можна забезпечити через кредитне стимулювання вітчизняного виробництва.

Посилення значення банківського кредитування в системі фінансування розвитку національної економіки стане можливим за рахунок переорієнтації банківських установ на кредитування підприємств реального сектора економіки, зокрема тих, що використовують надані кредити на модернізацію основних засобів, їх технічне переоснащення та інновації. Особливу роль в питаннях кредитування технологічного розвитку економіки мають відігравати державні банки.

Державі слід визначити найбільш важливі галузі та сектори національного господарства, розвиток

яких потрібно забезпечити за рахунок пільгового банківського кредитування. Зростання національної економіки може бути забезпечено й за рахунок активного використання банками зарубіжних практик довгострокового кредитування підприємств малого та середнього бізнесу і створення фондів гарантування кредитів на засадах державно-приватного партнерства. Важливим в цьому контексті є розвиток спеціалізованих кредитних установ, зорієнтованих на фінансування реалізації комерційних та інвестиційних проєктів з тривалим терміном окупності з залученням коштів інвестиційних фондів та інших фінансових інститутів.

Висновки і перспективи подальших досліджень у даному напрямі. Проведення дослідження довело, що обсяги банківського кредитування в Україні на сьогодні є недостатніми для відновлення економічного зростання, а практика надання кредитних послуг банківськими установами є недосконалою, що зумовлює зростання обсягів проблемних і прострочених позик. Недосконалий механізм банківського кредитування в країні обмежує темпи економічного зростання та зменшує фінансові можливості для розвитку суб'єктів господарювання.

У сучасних умовах традиційна система фінансування економічної діяльності, якою є кредитування банків, є надто залежною від макроекономічних коливань і в кризові періоди не здатна виконувати покладені на неї функції, а тому вимагає вдосконалення, зростання ефективності й більшого наближення до потреб розвитку національної економіки та ринку.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з визначенням стратегій розвитку банківської кредитної діяльності в Україні.

ЛІТЕРАТУРА

REFERENCES

1. Вовчак О. Кредит у системі макроекономічної рівноваги / О. Вовчак, М. Могилянська, М. Хмелярчук // Вісник НБУ. – 2011. – № 2. – С. 28-33.
2. Колодізев О. М. Оптимізація кредитного портфеля банку за критеріями прибутковості, ризику та ліквідності / О. М. Колодізев, В. С. Буряк // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики. – 2015. – Вип. 1. – С. 19-27.
3. Регулювання діяльності банків в умовах глобальних викликів : монографія / [Л. О. Примостка, М. І. Діба, О. О. Чуб та ін. ; за ред. д-ра екон. наук, проф. Л. О. Примостки]. – К. : КНЕУ. 2012. – 459 с.
4. Про проведення експерименту в житловому будівництві на базі холдингової компанії “Київміськбуд” : Закон України № 1674-III від 20.04.2000 р. зі змінами [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Про фінансово-кредитні механізми і управління майном при будівництві житла та операціях з нерухомістю : Закон України № 978-IV від 19.06.2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Основні показники діяльності банків України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id.
7. Статистична інформація Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Офіційний сайт ПАТ КРЕДОБАНК [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://kredobank.com.ua>.
9. Про активізацію кредитування в Україні: Рішення Ради НБУ від 13.12.2017 р. № 59-рд [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://bank.gov.ua>.
10. Петрушко Я. Р. Сучасний стан кредитної діяльності банків України / Я. Р. Петрушко // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. – 2018. – № 1. – С. 97-103. – (Серія економічна).

1. Vovchak, O. and Mogylynska, M. and Xmelyarchuk, M. (2011), Kredyt u systemi makroekonomichnoyi rivnovagy, Visnyk NBU, № 2, s. 28-33.
2. Kolodizyev, O. M. and Buryak, V. S. (2015), Optyimizaciya kredytnogo portfelya banku za kryteriyamy prybutkovosti, ryzyku ta likvidnosti, Finansovo-kredytna diyalnist: problemy teorii ta praktyky, vy p. 1, s. 19-27.
3. Prymostka, L. O. Dyba, M. I. and Chub, O. O. (2012), Reguluvannya diyalnosti bankiv v umovakh globalnykh vyklykiv, Kyiv, KNEU, 459 s.
4. Pro provedennya eksperymentu v zhytlovomu budivnyctvi na bazi xoldyngovoyi kompaniyi "Kyivmiskbud", Zakon Ukrayiny # 1674-III vid 20.04.2000 r. zi zminamy, available at: <http://zakon.rada.gov.ua>.
5. Pro finansovo-kredytni mexanizmy i upravlinnya majnom pry budivnyctvi zhytla ta operaciyaх z nerukhomistyu, Zakon Ukrayiny # 978-IV vid 19.06.2003 r., available at: <http://zakon.rada.gov.ua>.
6. Osnovni pokaznyky diialnosti bankiv Ukrainy, available at: http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/printable_article?art_id.
7. Statystychna informaciya Derzhavnoyi sluzhby statystyky Ukrayiny, available at: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
8. Oficijnyj sajт PAT KREDOBANK, available at: <https://kredobank.com.ua>
9. Pro aktyvizaciyu kredytuvannya v Ukrayini, Rishennya Rady NBU vid 13.12.2017 r. # 59-rd, available at: <http://bank.gov.ua>.
10. Petrushko, Ya. R. (2018), Suchasnyj stan kredytnoyi diyalnosti bankiv Ukrayiny, Naukovyj visnyk Lvivskogo derzhavnogo universytetu vnutrishnix sprav, Seriya ekonomichna, # 1, s. 97-103.

Стаття надійшла до редакції 22 січня 2019 р.